

El Pont Vell, una icona de postal

PATRIMONI. El Pont Vell es troba al sud-est de Manresa, sobre el Cardener i és una obra d'enginyeria medieval que es considera un símbol de la ciutat. Juntament amb la Seu i la Cova de Sant Ignasi, és una de les referències paisatgístiques més importants de la ciutat. Es tracta d'un pont medieval d'estil gòtic erigit sobre el riu Cardener a l'entrada de la ciutat. Està format per vuit arcs gairebé de mig punt, però una mica escarsers, un dels quals es va mig tapiar en construir la carretera de Manresa a Abrera. Fou assentat, en part, sobre els fonaments d'un pont romànic. Té uns 113 m de longitud, 3,60 m d'ample i 25 m d'alçada màxima sobre el nivell del llit del riu. Té la clàssica silueta d'esquena d'ase de molts ponts medievals de tradició romana, és a dir, amb l'arc central més esvelt i els altres en degradació simètrica a cada banda.

Excel·lent imatge de la construcció i el curs del riu Cardener amb La Cova a l'esquerra. Foto: Francesc Rubí i Casals

Als dos costats de l'arc principal hi ha una finestra o arc de descàrrega, que té la funció d'oferir menys resistència en cas de riuada. Al costat d'aigües amunt, els pilars tenen talla-aigües o angles avançats, que arriben fins a l'arrencada dels arcs, amb forma de semipiràmide. Està fet amb carreus de pedra. El Pont Vell té un bon estat de conservació. Està protegit en la seva totalitat i les restauracions que s'hi facin no poden canviar-ne el disseny original. Com que és un bé Cultural d'Interès Nacional, qualsevol proposta de restauració haurà de ser avaluada, obligatòriament, per la direcció general de Patrimoni Cultural del departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa al seu valor patrimonial, el Pont Vell és un referent monumental, té una gran importància històrica, social, econòmica, artística i és un element de referència en el paisatge de Manresa. És una construcció singular i de gran valor arquitectònic que cal mantenir íntegrament, respectant les seves característiques específiques i les parts que el componen.

El pont actual es va construir entre els segles XIII i XIV sobre un antic pont romànic del segle XII ensorrat per una riuada, del qual es veuen les bases en els fonaments de l'arc central. És el pont més antic de la ciutat i es comença a anomenar Pont Vell quan se'n fan d'altres a partir del segle XIV. La part central del pont va ser destruïda al final de la Guerra Civil (el 24 de gener de 1939) i no es va reconstruir fins al 1960-1962, després de diverses campanyes ciutadanes.

La restauració fou dirigida per l'arquitecte J. Pons Sorolla, de la direcció general d'Arquitectura de la Diputació de Barcelona, i el tornà a deixar en el seu estat originari. La demolició de la fàbrica situada al costat SE permet avui dia contemplar-lo plenament.

La informació d'aquesta secció prové del Pla especial de protecció del patrimoni històric, arquitectònic, arqueològic i paisatgístic de Manresa, dirigit per l'arquitecte Antoni Vilanova i realitzat pels arquitectes Anna Camps i Eugeni Llaneras, l'arqueòleg Marc Cucurella, l'advocat Ramon Besora i l'historiador Lluís Virós.

Per saber-ne més: SITJES I MOLINS, Xavier (1988). Els ponts medievals del Bages. Centre Excursionista de la Comarca de Bages, Manresa.